

D E C I Z I E

02 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă
Judecătorii Nicolae Clima, Iuliana Oprea
Iurie Șumcov, Ion Corolevski

examinând recursul declarat de către Valeriu Arhip, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Arhip împotriva Serviciului de Informații și Securitate și intervenientului accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile de verificare și anularea avizului consultativ. împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2012, prin care a fost respinsă acțiunea cu privire la recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile de verificare și împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2012, prin care a fost încetat procesul în partea pretenției cu privire la anularea avizului consultativ,

c o n s t a ță

La 22 octombrie 2012, Valeriu Arhip a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului de Informații și Securitate și intervenientului accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la anularea avizului consultativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 27 septembrie 2012, i-a fost adus la cunoștință avizul consultativ al Serviciului de Informații și Securitate din 25 septembrie 2012, întocmit în temeiul Legii nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 cu privire la verificarea titularului și a candidaților la funcția publică, privind judecătorul Curții Supreme de Justiție, Valeriu Ion Arhip.

În Avizul consultativ, organul de verificare a indicat următoarele: Valeriu Arhip a făcut parte din grupul de judecători, deciziile cărora au constituit temei de condamnare a Republicii Moldova la CEDO pe 3 cauze; în adresa Președintelui Republicii Moldova și a Consiliului Superior al Magistraturii au parvenit sesizări din partea cet. Tatiana Mîțu, privind eventualele acțiuni ale judecătorului Valeriu Arhip, ce nu s-ar încadra în normele deontologice și ale Legii cu privire la statutul judecătorului la examinarea dosarului nr. 2ra-67/12 în calitate de raportor, decizia nefiind publicată; în chestionarul de verificare, titularul a indicat că mama Maria Arhip, a.n. 10 august 1946, domiciliată în s.

Dominteni, r-nul Drochia, figurează ca fondator cu cota parte de 100% în SRL „Avicola Efect”, avînd în subdiviziune teren cu construcții. Conform datelor Ministerului Finanțelor, în anii 2006-2007, Maria Arhip nu a declarat venituri, iar în anii 2008-2011, a obținut venituri în sumă de 1705 lei, 2176 lei și 2550 lei de la întreprinderea „Petreanco Agro”.

De asemenea, organul de verificare a mai indicat că funcția de manager al SRL „Avicola Efect” este exercitată de soția Elena Arhip, care conform datelor Ministerului Finanțelor, în anul 2006 și 2010, nu a declarat venituri, iar în anii 2007-2009 și 2011, a obținut venituri în sumă de 14051 lei, 19632 lei, 15382 lei și 15098 lei de la SC „Avicola Efect” SRL și ÎMSP Spitalul raional Strășeni; datele ÎS „Cadastru” și ale contractului de vânzare-cumpărare autentificat notarial relevă că bunurile imobile înregistrate pe întreprindere au fost achiziționate la 26 mai 2006 pe numele fiului titularului Alexandru Arhip, născut la 04 aprilie 1989, în sumă de 410565 lei și în prezent pe teren se construiește un restaurant pentru nunți, iar datele Ministerului Finanțelor denotă că în anii 2006-2008 și 2010, Alexandru Arhip nu a declarat careva venituri, iar în anii 2009 și 2011, a obținut venit în sumă de 6009 lei și respective 9127 lei de la ÎM „Topaz” SA, SA „MIF” și SC „Avicola Efect” SRL, precum și că la pct. II din chestionarul de verificare au fost identificate unele divergențe cu datele ÎS „CRIS „Registru”, reflectând datele la doi copii din trei copii notificați, iar conform datelor „Soliditate”, Valeriu Arhip este înregistrat în calitate de deținător a 52 acțiuni cu valoare nominal de 4 lei fiecare în registrul SA „Estate Grup”, aspect nereflectat în pct. 25 al chestionarului de verificare. Celelalte informații comunicate în chestionar sunt autentice.

Consideră că avizul consultativ menționat este ilegal ca fiind contrar normelor imperative și emis cu încălcarea procedurii prevăzute de lege.

Menționează că organul de verificare, la întocmirea avizului consultativ, și-a depășit atribuțiile sale, ceea ce s-a manifestat prin încălcarea procedurii de verificare și a cerințelor legale de întocmire a avizului consultativ, acțiuni care ca rezultat au dus la lezarea drepturilor și libertăților sale.

Susține că toate cele relatate în avizul consultativ, cu excepția pct. 6 și faptul despre nedepunerea declarațiilor pe venit la Ministerul Finanțelor de către mama sa, Maria Arhip, soția Elena Arhip și fiul Alexandru Arhip au fost indicate în declarația de verificare și chestionar, întocmit de către el, în conformitate cu art. 9 din Legea nr. 271 din 18 decembrie 2008. În aceste împrejurări, organul de verificare nu era în drept să transcrie datele indicate în declarația de verificare și chestionar în avizul consultativ contestat, deoarece conform art. 13 alin. (1) lit. c) din Legea menționată, în aceste cazuri se indică că informațiile comunicate de titular sunt autentice.

Consideră că nici informația despre nedepunerea declarațiilor pe venit la Ministerul Finanțelor de către rudele sale nu urmau a fi indicate, deoarece în declarația și chestionarul de verificare, model adoptat prin lege, astfel de date nu s-au solicitat de a fi comunicate.

În afară de aceasta, aceste împrejurări de nedepunere a declarațiilor pe venit la Ministerul Finanțelor de către persoanele nominalizate nici nu pot fi imputate reclamantului (persoanei verificate). Or, ultimii, fiind persoane cu

capacitate deplină de exercițiu, sunt responsabili personal pentru acțiunile sau inacțiunile sale.

Afirmă că Legea cu privire la verificarea titularului și a candidaților la funcția publică prevede că în avizul consultativ se indică date ce se referă la titularul verificării. Pe când în aviz, organul verificării a indicat date cu caracter personal despre mama sa Maria Arhip, care locuiește în or. Drochia, care și este personal responsabilă de declarare a veniturilor. De la întreprinderea „Petreanco Agro” a primit plăți în producție agricolă, pentru cota de teren echivalentă, iar întreprinderea respectivă a indicat în dările sale fiscale echivalentul bănesc a acestei producții. Această informație la fel nu îi este relevantă, deoarece mama sa nu este membru al familiei sale și nu este la întreținerea sa.

De asemenea, nu corespunde realității nici înscrierea în aviz precum-că SRL „Avicola Efect”, unde mama sa Maria Arhip figurează ca fondator are în subdiviziune teren cu construcții. Din datele ÎS „Cadastru” rezultă că această societate nu are nici un imobil.

Consideră că tendențios și fals a fost indicat în aviz faptul că bunurile imobile înregistrate pe întreprindere au fost achiziționate pe numele fiului titularului Alexandru Arhip, deoarece, după cum a indicat întreprinderea dată nu are în proprietate nici un bun imobil, iar prin contractul de vânzare-cumpărare menționat a fost procurată o construcție veche de însuși Alexandru Arhip și nu pe numele lui după cum se indică în aviz, pe banii obținuți în urma realizării unui apartament din or. Strășeni, la care Alexandru Arhip era coproprietar.

În ceea ce privește informația precum că în adresa Președintelui Republicii Moldova și a Consiliului Superior al Magistraturii au parvenit sesizări din partea cet. Tatiana Mîțu, privind eventualele acțiuni ale judecătorului Valeriu Arhip, ce nu s-ar încadra în normele deontologice și ale Legii cu privire la statutul judecătorului la examinarea dosarului nr. 2ra-67/12 în calitate de raportor, menționează că această sesizare este o calomnie în adresa sa și pe acest fapt Consiliul Superior al Magistraturii a efectuat verificările respective și prin răspunsul din 09 iulie 2012 a conchis că aceste fapte nu s-au adeverit.

Consideră că această informație nu se încadrează în cerințele articolului 13 alin. (1) din Legea menționată, care prevede ce trebuie să conțină avizul consultativ.

Afirmă că faptele indicate în sesizare sunt false și declarative, menite să ducă în eroare Consiliul Superior al Magistraturii. Or, organul de verificare nu a constatat veridicitatea celor invocate, iar sesizarea este bazată pe simplele sentimente de nemulțumire și frustrare a petiționarei, caracteristice oricărei părți pe dosar care nu este mulțumită de rezultatul procesului.

Consideră că faptul că el a făcut parte din grupul de judecători, deciziile cărora au constituit temei de condamnare a Republicii Moldova la CEDO, pe 3 cauze este unul irelevant și nu constituie restricție în vederea îndeplinirii funcției de judecător stabilit de Legea cu privire la statutul judecătorului, or, judecătorul este independent și imparțial.

În ceea ce privește enunțarea organului de verificare cu privire la faptul că au fost identificate unele divergențe cu datele ÎS „CRIS „Registru”, reflectând datele la doi copii din trei copii notificați, iar conform datelor „Soliditate”, Valeriu Arhip este înregistrat în calitate de deținător a 52 acțiuni cu valoare nominal de 4 lei fiecare în registrul SA „Estate Grup”, aspect nereflectat în pct. 25 al chestionarului de verificare, aceste circumstanțe corespund realității și art. 13 alin. (1) lit. c) din Legea menționată, deoarece prima informație a fost omisă din greșală, iar acțiunile la întreprinderea respectivă sunt rezultate din bunurile patrimoniale și faptul că dețin 52 de unități a aflat din avizul contestat. Nu a fost informat niciodată despre aceste acțiuni, nu a primit invitații la adunări și nici nu a primit dividende pe ele.

Susține că organul de verificare a încălcat și cerințele art. 11 din Lege, deoarece organul de verificare a primit documentele respective la 16 iulie 2012, iar avizul consultativ a fost întocmit la 25 septembrie 2012, adică peste 69 de zile calendaristice, fără a fi informat despre prelungirea termenului de verificare.

Prin urmare, solicită anularea avizului consultativ din 25 septembrie 2012, întocmit în temeiul Legii nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 cu privire la verificarea titularului și a candidaților la funcția publică, privind judecătorul Curții Supreme de Justiție, Valeriu Ion Arhip.

La 09 noiembrie 2012, Valeriu Arhip a depus o cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a solicitat recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile organului de verificare, manifestate prin depășirea atribuțiilor ce au condus la lezarea drepturilor și libertăților titularului la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, Valeriu Arhip și anularea avizului consultativ din 25 septembrie 2012, întocmit în temeiul Legii nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 cu privire la verificarea titularului și a candidaților la funcția publică, privind judecătorul Curții Supreme de Justiție, Valeriu Ion Arhip.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2012 a fost încetat procesul în partea pretenției cu privire la anularea avizului consultativ, din motivul că nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2012 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La 20 februarie 2013, în termenul prevăzut de lege, Valeriu Arhip a declarat recurs împotriva hotărârii și încheierii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și restituirea pricinii spre rejudecare în primă instanță sau după caz, pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Recurentul Valeriu Arhip, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu hotărârea și încheierea primei instanțe, deoarece la emiterea acestora, prima instanță a încălcat normele de drept procedural și a interpretat în mod eronat legea materială.

Menționează că prima instanță a încălcat art. art. 240 și 24 CPC. Prima instanța nu a examinat și nu s-a pronunțat asupra argumentelor sale cu privire la fiecare acțiune ilegală în parte a organului de verificare. Astfel, hotărârea

contestată nu corespunde cerințelor art. 241 CPC și, anume, lipsește practic partea motivată a acesteia.

Susține că prima instanță, prin încheierea din 30 noiembrie 2012, ilegal a dispus încetarea procesului în partea pretenției cu privire la anularea avizului consultativ, din motiv că nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Consideră că avizul consultativ nu este act administrativ desinestătător, după cum a concluzionat prima instanță, dar este o parte componentă a acțiunilor organului de verificare care constituie o concluzie scrisă a organului de verificare referitor la informațiile colectate în cadrul verificării titularului. Această concluzie rezultă din conținutul art. 13 din Legea cu privire la verificarea titularului și a candidaților la funcția publică.

Susține că avizul consultativ, la fel, este o acțiune a organului de verificare și prin prisma art. 17 din Legea menționată, poate fi contestat în instanța de judecată separat sau concomitent cu alte acțiuni ale organului de verificare.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a hotărârii și încheierii primei instanțe și trimiterea pricinii spre rejudecare în primă instanță din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare, iar în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Valeriu Arhip a solicitat recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile organului de verificare, manifestate prin depășirea atribuțiilor ce au condus la lezarea drepturilor și libertăților titularului la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, Valeriu Arhip și anularea avizului consultativ din 25 septembrie 2012, întocmit în temeiul Legii nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 cu privire la verificarea titularului și a candidaților la funcția publică, privind judecătorul Curții Supreme de Justiție, Valeriu Ion Arhip.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, a încetat procesul în partea pretenției cu privire la anularea avizului consultativ și a respins pretenția cu privire la recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile de verificare efectuate de către Serviciul de Informații și Securitate.

Se constată că drept temei de încetare a procesului a constituit faptul că pretenția recurentului cu privire la anularea avizului consultativ din 25 septembrie 2012, întocmit în temeiul Legii nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 cu privire la verificarea titularului și a candidaților la funcția publică, privind judecătorul Curții Supreme de Justiție, Valeriu Ion Arhip nu ține de competența

instanței de contencios administrativ, în acest sens prima instanță a luat ca bază prevederile art. 265 lit. a) CPC.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată, însă, că concluzia primei instanțe este ilegală și contravine prevederilor menționate.

Conform art. 3 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi, subdiviziunile autorităților publice, funcționarii din structurile specificate la lit. a) și b), precum și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Conform art. 17 alin. (1) din Legea nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice, persoana care consideră că acțiunile organului de verificare au depășit atribuțiile lui și au condus la lezarea drepturilor și libertăților sale poate înainta în instanță judecătorească o plângere împotriva acestor acțiuni.

Raportând prevederile legale enunțate la circumstanțele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că avizul consultativ constituie obiect al acțiunii în contenciosul administrativ și, prin urmare, pretenția cu privire la anularea avizului consultativ din 25 septembrie 2012 urmează a fi judecată în procedură civilă.

Această circumstanță este apreciată de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 33 alin. (1) și art. 33¹ CPC, instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, pricini pentru care legea nu prevede competența altor organe. Judecătoriile examinează și soluționează în fond toate pricinile civile, dacă legea nu prevede altfel.

Având în vedere că Codul de procedură civilă, modificat și completat prin Legea nr. 155 din 05 iulie 2012, nu prevede competența curților de apel de a judeca pricinile civile în primă instanță, pricina se trimite spre rejudecare în instanța de la sediul pârâtului – Judecătoria Buiucani mun. Chișinău.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral hotărârea și încheierea primei instanțe și de a trimite pricina spre rejudecare după competență în primă instanță – Judecătoria Buiucani mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Valeriu Arhip.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2012 și încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Arhip împotriva Serviciului de Informații și Securitate și intervenientului accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile de verificare și anularea avizului consultativ, cu trimiterea pricinii spre rejudecare după competență la Judecătoria Buiucani municipiul Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
Judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Nicolae Clima

Iuliana Oprea

Iurie Șumcov

Ion Corolevschi